

Ne zovi, mala, 92

Izvor: *Fumbling Towards Repair*, Rachel Hoffman. INCITE!

Hrvatska se policija 2003. godine odlučila za *rebranding*, pa je ukinula slogan „**Policija u službi građana**” i uvela novi: „**Sigurnost i povjerenje**”. Misle li sve policije da je upravo to ono što predstavljaju građanstvu, ne znam, ali domaća policija uz pomoć svog PR tima u to pokušava uvjeriti i sebe i nas. I, kako to ide? Sudeći prema količini „1312” grafita u svim javnim prostorima, rekla bih da sve super napreduje. Ipak, policija i zatvorski sustav svejedno se predstavljaju kao **prva i jedina linija obrane** od nasilja. No ne samo da to ne funkcionira već je i sama policija inherentno nasilna, o čemu je već bilo riječi u ovome **tematu**.

Pitanja koja se postavljaju jesu kako onda zaista povećati sigurnost, **na koga se osloniti** kada se nasilje dogodi – jer ono se neće prestati

dogadati – kako ga minimizirati i smanjiti štetu i bol, kako se nositi s onima koji počinu nasilje ili kako pomoći onima koji ga dožive. **Koga da zovemo upomoć** ako ne policiju? Ne postoji točan odgovor na ova pitanja, no razne inicijative i kolektivi nude nizove odgovora, ali i novih pitanja koja iz njih izrastaju dok tragamo za rješenjima koja nam najviše odgovaraju i najbolje funkcioniraju u specifičnim kontekstima. Ovaj će se tekst baviti prevencijom nasilja te radom s onima koji su ga doživjeli.

INCITE!, inicijativa koja u središte borbe stavlja Crne feministkinje i trans osobe, primjerice, nudi dobar i praktičan okvir u kojem kroz primjere možemo početi razmišljati o aboliciji zatvora. Pojam od kojeg se kreće jest **community accountability**, tj. zajednička odgovornost ili odgovornost zajednice. Prema njihovoj definiciji, to je strategija koja se temelji na kontinuiranom radu određene zajednice na vlastitoj sigurnosti i adresiranju nasilja. **Zajednica** može biti (izabrana) obitelj, krug prijatelja_ica, radni kolektiv, stanari_ke zgrade, kvart, selo, ljudi s kojima dijelimo hobi ili neku identitetsku odrednicu, npr. članovi_ice lokalne LGBTIQ+ zajednice, na čemu će i biti fokus u ovome tekstu.

Vrijedi zapamtiti da abolicija ne mora značiti državni udar, ona je **svakodnevni proces** i manifestira se i kroz mnoštvo koraka koje možda i sada činimo, nesvjesni toga da su oni dio šire društvene borbe. Prema inicijativi INCITE!, odgovornost zajednice uključuje zalaganje za vrijednosne stavove koji su protiv nasilja i opresije te za sigurnost i podršku te **preuzimanje odgovornosti** za sebe i druge kroz rad na afirmiranju tih vrijednosti. Odnosi se jednako i na nasilje koje nastaje unutar zajednice i na nasilje koje dolazi izvana.

Zbeletronove radionice dobar su primjer podrške koju zajednica pruža zajednici (Eva Badanjak, Zbeletron, Instagram).

Tako su, recimo, **psihološke radionice** i predavanja vezana za društvenu pravdu i specifične probleme s kojima se susreće LGBTQ+ zajednica važan dio procesa jer osnažuju i osvještavaju članove_ice zajednice, koji_e svoje znanje mogu prenositi dalje. Ako i samo postanu **feminist killjoys** na obiteljskim ručkovima, i to je već nešto. Od književnog kluba do sporta ili od radionice heklanja do aftera, svi društveni *eventi* koji jačaju grupnu koheziju također su važan dio procesa, osobito ako otvoreno rade na stvaranju sigurnosti.

To su, primjerice, volonterski **awareness timovi** kojima se posjetitelji_ice *partyja* mogu obratiti u slučaju da trebaju pomoć

umjesto da zovu policiju. Bilo da imaju problem s osobom koja ne poštuje njihov osobni prostor ili ih neželjeno dodiruje, bilo da se osjećaju loše zbog konzumacije alkohola ili droga, mogu se obratiti volonterima_kama koje imaju osmišljene strategije za nošenje s takvim situacijama.

Neki *eventi* unaprijed imenuju osobe zadužene za sigurnost te objavljuju svojevrzne **kodekse ponašanja** ili ih na licu mjesta prolaze uz suradnju s prisutnima. Cilj je da ljudi osvijeste svoja potencijalno problematična ponašanja te zajednički stvore sigurniji prostor za sve uključene. Kodeksima se najčešće definiraju i oprimjeruju koncepti kao što su **pristanak ili različite vrste nasilja** kako bi se odredilo što je u zadanom kontekstu prihvatljivo, a što neprihvatljivo ponašanje. Ovaj pristup prevenciji nasilja nikoga ne posramljuje jer možda nešto ne zna, nego stvara podržavajući prostor za učenje i rast, čak i ako osoba pogriješi i prekrši kodeks.

Osim spomenutih psiholoških radionica i grupnih aktivnosti, važne su i **grupe podrške**, *peer-to-peer* ili sa stručnim vodstvom, koje se bave problematikom specifičnom za određenu društvenu skupinu. Za LGBTIQ+ zajednicu ovdje su važne grupe podrške koje se, primjerice, bave autanjem ili tranzicijom, ali i one koje se bave problemima koji općenito zahvaćaju ranjive skupine, npr. manjinski stres ili ovisnosti.

No isto je tako važna i podrška zajednice koja ne predstavlja prevenciju, nego **kolektivno suočavanje s nasiljem** koje se već dogodilo i njegovim posljedicama. One mogu biti grupe podrške za, primjerice, osobe koje su doživjele seksualno nasilje, ali i *ad hoc* grupe nastale nakon što su članovi_ice zajednice pretrpjeli_e neku vrstu napada – npr. nakon **povorki ponosa** ili u prostorima u kojima su se dotad osjećali_e sigurno, kao što se dogodilo **u Puli** na nastupu *drag* kolektiva **House of Flamingo**.

Klasičan je i automatski potez zvanje policije i prijavljivanje napada iz mržnje, ali postoji li način na koji se možemo nositi s nasiljem bez njih? Takvi događaji možda ne ostavljaju značajan trag na sve, ali mogu

biti neka vrsta **kolektivne traume** i važno je da se međusobno podržimo. Stvaranjem istinski angažirane grupe podrške svatko može ispričati svoju priču, izložiti svoju perspektivu te zatražiti ono što mu/joj treba da bi se ponovno osjećao_la sigurno u (javnom) prostoru.

Zbog posljedica doživljenog nasilja možemo žalovati, ljutiti se, kreirati prostor koji nas iscjeljuje i ponovno osnažuje, ali važno je da to **radimo kao kolektiv**, kao zajednica, a ne individualno. Možemo i osmisliti kako se želimo nositi sa situacijom, mislimo li zaista da nam za to neizbježno treba policija te kako ćemo se suočavati s još nasilja koje ćemo neizbježno doživjeti.

Napad bakljama na članice kolektiva House of Flamingo. Foto: Matthias Dürr, Proces (Facebook).

Možda nam se čini da trenutno nemamo prevelik utjecaj na sprečavanje homofobne ili transfobne mržnje, jer za to nam treba kontinuiran rad i dobra infrastruktura koja se ustrajno gradi, ali to ne znači da je sve izgubljeno. Iz prošlosti možemo učiti pa tako na idućim kvir *eventima* ili povorkama ponosa možemo **pojačati mjere sigurnosti** – to ne znači još policije, naprotiv, što manje ili bez nje. Zaštitu mogu pružiti i ljudi iz naše zajednice, ali mogu nam je pružiti i hrabri_e saveznici_e, druge opresirane skupine, aktivisti_kinje i kolektivi iz drugih sfera djelovanja koji_e mogu osiguravati prostore u kojima se okupljamo ili povorke ponosa, kao što se događalo u Grčkoj ili Turskoj kada se zajednica nije htjela ili mogla oslanjati na policijsku zaštitu.

Policija ostavlja dojam lažne sigurnosti, a ne pruža stvarnu zaštitu.

Možemo se pokušati i sami_e zaštititi, u potpunosti ili do određene mjere do koje se osjećamo da možemo riskirati. Iz sigurne zone, okruženi specijalnom policijom, trebamo istupiti u zonu u kojoj možemo učiti, okruženi svojim, ali nije nužno da se zaletimo i istog časa nepripremljeni odskočimo toliko daleko u zonu panike u kojoj nas čeka samo paralizirajući strah.

Kao i dosad, s uključenom policijom, netko će na neki način stradati. Ništa od navedenog neće u potpunosti spriječiti ili izbrisati nasilje, i toga trebamo biti svjesne. Ali ne postoji jedan **ispravan način** na koji bi se zajednica trebala nositi s nasiljem kada razmišljamo izvan okvira policijskog sustava.

Prema inicijativi INCITE!, pitanje nije trebamo li zvati policiju ili ne, nego **zašto je policija jedina opcija** i što drugo možemo ponuditi. Pružanje utjehe, potpore i ponovno uspostavljanje osjećaja sigurnosti onima koji su doživjeli nasilje predstavlja ključan zadatak. Predanost stalnom i neprekidnom razvoju svih članova zajednice kroz edukaciju i prevenciju, ili nakon što se nasilje dogodilo, nije preduvjet političke promjene – to *jest* politička promjena. Na nama je da osmislimo vlastite održive načine za adresiranje nasilja bez policije. Sigurnost i povjerenje? Da, ali ne u policiju, već u zajednicu.

Pročitajte i ostale tekstove temata:

- **Opasni kriminalci i dovoljno dobre žrtve**
- **Zakon kao zločin iz mržnje?**
- **Što slavimo na Prajdu okruženi policijom?**
- **Kako zajednica odgovara na nasilje?**

Tekst je nastao uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama.

abolicija zatvora

LGBTIQ

policija

Mak Maslač